

Vooraf

Rita Rymenans: *Testaankoop* achterna... Een vergelijkend warenonderzoek van de schoolboeken Nederlands voor de eerste graad secundair onderwijs

De VON en *Vonk* bestaan 25 jaar en dat moet gevierd! In dit jubileumnummer over schoolboeken pakt *Vonk* uit met een primeur voor Vlaanderen die dankzij de medewerking van velen gerealiseerd kon worden: een vergelijkend warenonderzoek van de totaalmethodes Nederlands voor de eerste graad secundair onderwijs (gemeenschappelijke vorming). In dit inleidend artikel schetst Rita Rymenans de achtergrond waartegen en de manier waarop dit onderzoek naar *Testaankoop*-model is uitgevoerd.

VON(K)-Werkgroep Schoolboeken: Criteria voor de beoordeling van schoolboeken Nederlands voor de eerste graad secundair onderwijs

De criteria voor de beoordeling van de schoolboeken Nederlands voor de eerste graad secundair onderwijs zijn opgesteld door de VON(K)-Werkgroep Schoolboeken. Vanuit vier verschillende invalshoeken wordt naar de schoolboeken gekeken: 'vakinhouden', 'didactische aanpak', 'gebruiksvriendelijkheid' en 'uiterlijke vormgeving'. Voor elk van die categorieën zijn vragen geformuleerd met aandachtspunten die aangeven wat de Werkgroep onder een 'goed' schoolboek Nederlands verstaat.

Rita Rymenans, Luc Vercammen (en vele anderen): Gewikt, gewogen en goed beVONden?

Het beoordelingswerk is uitgevoerd door negen juryleden die elk drie totaalmethodes voor de eerste graad secundair onderwijs grondig hebben doorgelicht aan de hand van de voorgestelde criteria. Het resultaat van die jury-beoordelingen zijn twee *Testaankoop*-tabellen, één voor het eerste en één voor het tweede jaar secundair onderwijs. De eindoordelen per methode zijn uitgeschreven door Rita Rymenans en Luc Vercammen die als spreekbuis van de drie jury's optreden.

Jozien Moerbeek: Canons in context. Tekstkeuzes in het literatuuronderwijs

In de loop der jaren zijn de opvattingen over het concept *canon* in het literatuuronderwijs gewijzigd. De traditionele prescriptieve canon heeft stilaan plaats geruimd voor de schoolcanon als didactisch instrument. Dat is een verzameling teksten en auteurs die een belangrijke rol spelen in het literatuuronderwijs, aldus Jozien Moerbeek die een onderzoek uitvoer-

de naar schoolcanons in Nederland en Vlaanderen. Via een enquête onder leerkrachten Nederlands van de hoogste drie jaren van het secundair onderwijs verzamelde ze informatie over het gebruik van schoolboeken en tekstkeuzes in de lespraktijk. In dit artikel doet ze verslag van een aantal frappante resultaten.

Marc Stevens: 10 van de 100 in mijn bezit zijnde alles-of-niets-stellingen over schoolboeken Nederlands voor de lagere school

In het vorige *Vonk*-themanummer over schoolboeken (16/4, september-oktober 1986) schreef Jef Pepermans "een triest verhaal" over de schoolboeken Nederlands in het lager onderwijs. Tien jaar later neemt Marc Stevens de fakkel van hem over, maar veel reden tot optimisme is er kennelijk nog steeds niet. Zijn boutade is geschreven in de vorm van controversiële stellingen waarop hijzelf reageert vanuit zijn ervaringen als lector Nederlands in de onderwijzersopleiding.

VON-GESCHUD

Wilfried De Hert: 25 jaar VONVONKEN (met aansluitend de VON-visie)

25 jaar VON was voor de vereniging de geknipte aanleiding om de bestaande *VON-visie* te actualiseren. Voorzitter Wilfried De Hert leidt deze nieuwe editie kort in.

INGEBOEKT

Georges De Schutter: Kroniek van een aangekondigde misgeboorte: *Woordenlijst Nederlandse Taal*

'*Aangepast aan de nieuwe spelling*' is een keurmerk dat stevast op de nieuwe drukken van schoolboeken prijkt. Georges De Schutter nam die nieuwe spelling zoals voorgesteld in de *Woordenlijst Nederlandse Taal*, meer dan kritisch onder de loep (loupe).

TUSSENDOOR...

... vindt u stellingen over schoolboeken (à la Marc Stevens) die de redactie aan een aantal bevoorrechte getuigen heeft voorgelegd. Ieder van hen heeft er vanuit zijn eigen invalshoek op gereageerd: als inspectielid, begeleider, opleider, nascholer, uitgever, auteur, leerkracht (gebruiker of niet-gebruiker; lager of secundair onderwijs; aso, tso of bso). Deze stellingen geven niet noodzakelijk de mening van de redactie weer.

*Rita Rymenans
hoofredacteur*